

KUNSTSENTRENE I NORGE

Til Kulturdepartementet

postmottak@kud.dep.no

Oslo, 20.12.2017

INNSPILL TIL KULTURMELDING

KORT HISTORIKK:

Kunstsentrene, tidligere kalt **Kunstnersenter**, har sitt utspring i kunstpolitiske tiltak etter Kunstneraksjonen i 1974/75, hvor målet var å styrke kunstfeltet gjennom etablering av regionale sentre for visning og formidling av samtidskunst og hvor ideen om kunstnerstyrt formidling stod sterkt. Kunstsentrene er åpne for alle, de er viktige regionale møtesteder for barn og unge, skolen, utdanningsinstitusjoner, andre kunstinstitusjoner, kunstnere, kunsthåndverkere, andre profesjonelle på kunstfeltet og et øvrig sammensatt og kunstinteressert publikum.

De 15 kunstsentrene er først og fremst sentrale arenaer for profesjonell kunst i distriktene og utgjør en solid og landsdekkende infrastruktur. De er sterke ressurs- og kompetansesentre med formidling av samtidskunst til et lokalt og regionalt publikum. Kunstsentrets samfunnsoppdrag er å stimulere til allmenn forståelse for, økt kunnskap om og økt bruk av billedkunst og kunsthåndverk. Dette gjøres gjennom kunstformidling i Den kulturelle skolesekken, stor utstillingsvirksomhet og som regionale kompetansesenter for kunst i offentlige rom. Kunstsentrene eies av distriktsorganisasjonene til Norske Billedkunstnere (NBK) og Norske Kunsthåndverkere (NK).

BAKGRUNN:

Kunstsentrene i Norge (KiN) er en landsdekkende medlemsforening, opprettet i 2010. KiNs formål er å synliggjøre de 15 regionale kunstsentrenes posisjon i samfunnet gjennom kompetanse- og nettverksbygging internt og i dialog med samarbeidspartnere, sentrale organisasjoner og myndigheter eksternt. Landsforeningen ivaretar sitt formål og medlemmenes samfunnsoppdrag og interesser ved å styrke nettverket for visning, kuratering av utstillinger og formidling av visuell kunst og kunsthåndverk. KiN arbeider for å bedre rammebetingelsene for kunstsentrene og utvikle deres posisjon som aktuelle kunstinstitusjoner i sin vertskommune og i sin region. KiN inviterer sine 15 medlemmer/kunstsentrene og andre institusjoner og profesjonelle på kunstfeltet til årsmøte, fagseminarer og konferanser flere ganger per år. I 2016 opprettet undertegnede et fast nettverksmøte med kunstnerorganisasjonene hvor KiN er vertskap minimum én gang per år for samtaler og utveksling av informasjon og erfaringer på det norske kunstfeltet. Fra og med i år, 2017, overtok KiN koordineringen av Statens utstillingsstipend. Med en overføring av denne nye og viktige oppgaven følger det også en mer stabil og langsiktig ansvarsramme for driften av KiN. Undertegnede vil først benytte anledningen til å takke Kulturdepartementet for denne tilliten.

KiN verdsetter anledningen til å komme med innspill til en ny nasjonal kulturmelding og har følgende hovedpunkter til innspill:

- ❖ **Behovet for å løfte et langvarig underfinansiert visuelt kunstfelt, bl.a. i Norsk kulturfond:** Kulturfondet og bevilgningen til visuell kunst rommer mye. Statens utstillingsstipend og prosjektstøtten er en grunnpilar som går uavkortet til kunstproduksjon på høyt kunstfaglig nivå. Det statlige driftstilskuddet er helt essensielt for driften av visningssteder over hele landet. Mange visningssteder, spesielt kunstsentrene, er generelt underfinansiert, noe som går direkte ut over kunstnerøkonomien. **KiN ønsker at meldingen fastsetter at visuell kunst i Kulturfondet bør prioriteres og styrkes.**

- ❖ **Post 55, Styrking av kunstsentrene:** De regionale kunstsentrene i Norge stimulerer kunstfeltet i bred forstand og berører mennesker og organisasjoner utenfor tradisjonelle utstillingsrom. Blant sentrenes mange aktiviteter, i tillegg til ren utstillingsvirksomhet, kan særlig kunst i offentlig rom og arbeid med Den kulturelle skolesekken trekkes fram. På begge disse områdene er flere av landets kunstsentre de ledende aktørene i sine regioner. Kunstsentrene har et tett forhold til regionale myndigheter, og sterk lokal forankring gjennom tilknytningen til regionens kunstnere. Gjennom paraplyorganisasjonen KiN kan kompetanse og kunnskap deles mellom alle de 15 kunstsentrene. KiN mener en generell styrking av kunstsentrene vil gi flere positive virkninger for kunstfeltet: det vil bidra til å styrke regionalt kunstliv, og dermed skape mangfold i norsk kunst; det vil bidra til å styrke kunstnerenes økonomi gjennom arbeid med DKS og Kunst i offentlige rom; det vil gi kommuner og fylker ressursentre for sitt arbeid med fremtidens kunst. **KiN mener at kulturmeldingen bør vurdere hvordan kunstsentrenes økonomi samlet kan styrkes ved at sentrene plasseres på post 55 hos Kulturrådet og ved å se på muligheten for at midler knyttet til DKS og til Kunst i offentlig rom kan kanaliseres direkte til sentrene eller gjennom KiN.**

- ❖ **Kunst i Offentlige Rom – Kvalitetssikring av regionale kunstprosjekter:** Kunst i offentlige rom er en siste grunnpilar i kunstnerøkonomien. Siden kunstnerpolitikken ble et eget område med Kunstnermeldingen i 1976 har det vært et nedfelt prinsipp at billedkunstnere og kunsthåndverkere bidrar til å skape levende offentlige rom med sine kunstverk. Å opprettholde og videreutvikle denne grunnpilaren bør også være et prioritert tema for meldingen. Meldingen bør behandle kvalitetssikring av regionale kunstprosjekter, nå som KORO ikke lenger har rollen som kvalitetssikrer for disse prosjektene. Det er svært ulikt hvordan regionale prosjekter nå håndteres. **KiN vil i den forbindelse påpeke at kunstsentrene utgjør et landsomfattende nettverk som kan utgjøre naturlige kompetansesentre for en slik kvalitetssikringsrolle.**

- ❖ **Kunstnerøkonomien:** De regionale kunstsentrene har betydning for å opprettholde et kunstnerisk virke og en kunstfaglig kvalitet i regionene. Utstillingsvederlag og visningsvederlag er sentrale pilarer i den visuelle kunstnerøkonomien. Vederlagene er per i dag regulert i lov og avtaler mellom kunstnerorganisasjonene og staten. Kartlegging av utbetaling av utstillingsvederlag, gjennomført på oppdrag for de

visuelle kunstnerorganisasjonene, indikerer at *kun en tredjedel* av det vederlaget kunstnerne har krav på i følge avtalen, faktisk utbetales. Kunstnerorganisasjonene er i forhandlinger med departementet om ny avtale p.t. Kulturmeldingen bør adressere betydning av vederlag for samfunnets bruk av kunstnerens verk. **KiN foreslår at de regionale Kunstsentrene inngår i en prøveordning for å teste ut en ny visningsavtale som bidrar til å styrke kunstnerøkonomien i hele landet.**

Beste hilsen
Merete Hovdenak
Daglig leder / Director
Kunstsentrene i Norge / Contemporary Art Centres in Norway

Tel: +47 406 03 111 / +47 411 06 919
Post: Pb. 6896, St.Olavs Plass, 0130 Oslo
Visitt: Øvre Slottsgate 7, 6. etasje (inngang fra Prinsens gate)

www.kunstsentrene.no